MALTA

TRIBUNAL GĦALL-INVESTIGAZZJONI TA' INĠUSTIZZJI

ONOR. IMĦALLEF LINO FARRUGIA SACCO

Seduta tal-5 ta' April, 2004

Rikors Numru. 1063/1997/1

Mary Anne Micallef
vs
Chairman Bank of Valletta Limited ghan-nom u in rappresentanza ta' l-istess Bank of Valletta

It-Tribunal,

RIKORS:
Ra r-rikors li bih ir-rikorrenti wara li ppremettiet illi bejn id-9 ta' Mejju 1987 u l-15 ta' Mejju 1995, u b'mod iktar preciz fi jew ghall-habta ta' Gunju 1990 ir-rikorrenti sofriet ingustizzja f'li ma inghatatx il-promozzjoni mill-grad ta' Assistant Manager ghall-grad ta' Manager 1, liema promozzjoni kienet tikkwalifika ghaliha;

Illi l-fatti tal-kaz kienu fil-qosor, illi r-rikorrenti giet impjegata mal-Bank of Valletta limited fis-7 ta' Lulju 1976 u dan bhala Clerk 1. Illi r-rikorrenti kemm kienet ilha tahdem mal-Bank dejjem qdiet dmirijietha bl-ikbar reqqa

minn dak iz-zmien sal-lum u dan kif jixhdu r-rapporti li saru dwar il-hidma taghha ta' kull sena.

Illi b'effett mill-ewwel ta' Gunju 1990 u b'mod iktar preciz bic-cirkulari li ggib ir-riferenza Personnel 24/90 datata 8 ta' Mejju 1990 kienu nhatru diversi persuni mill-grad ta' Assistant Managers ghall-grad ta' Manager 1 uhud minn liema persuni kienu inqas kwalifikati mir-rikorrenti kellhom anqas esperjenza fil-grad ta' Assistant Manager u kellhom ukoll inqas servizz minnha.

Illi r-rikorrenti giet ghalhekk diskriminata minghajr ebda bazi u anke esplicitament kontra l-kriterji specifikati fil-ftehim kollettiv dak iz-zmien vigenti u l-kaz taghha kien gie anke mqajjem mill-General Workers' Union u mal-Management tal-istess Bank;

Illi r-rikorrenti hasset li saret ingustizzja maghha ghaliex minkejja li llum il-gurnata nghatat il-promozzjoni ta' Manager I, id-dewmien sforz ingustizzja u diskriminazzjoni politika tellef lir-rikorrenti milli tkompli timxi l-quddiem fil-karriera taghha gewwa l-Bank of Valletta. Illi meta inghatat din il-promozzjoni, il-grad li kienet fih ir-rikorrenti kien gie abolit u ghalhekk dan huwa indikattiv li l-Bank hareg il-promozzjoni lir-rikorrenti ghaliex ma setax jaghmel mod iehor.

Illi r-rikorrenti kien bi hsieba ggib quddiem dan it-Tribunal biex isostni l-ilmenti taghha lix-xhieda kollha kif indikati fir-rikors.
Ghaldaqstant ir-rikorrenti talbet lil dan it-Tribunal li jisma' u jiddeciedi dwar dan l-ilment skond l-Att ta' l-1997 dwar it-Tribunal ghall-Investigazzjoni ta' Ingustizzji u li r-rikorrenti tinghata rimedju billi jigi ordnat li hija tinghata l-promozzjoni ta' Manager I b'lura mill-1990 bil-beneficcji kollha maghha jew inkella jekk dan ir-rimedju ma jistax jinghata li jigi ordnat li jithallas kumpens f'ammont li jidhirlu xieraq dan it-Tribunal.

Ra l-lista tax-xhieda tar-rikorrenti.

ECCEZZJONIJIET:

Ra r-risposta tac-Chairman tal-Bank of Valletta Limited li eccepixxa:

1. It-talbiet rikorrenti huma infondati fil-fatt u fid-dritt u ghandhom jigu michuda stante li mhux minnu li r-rikorrenti giet maqbuza kif minnha allegat.
2. Illi inoltre ghandha tissostanzja l-allegazzjonijiet taghha li permezz taghhom tindika illi gew promossi xi persuni illi ma kienux jissodisfaw il-kriterji vigenti fl-ghoti tal-promozzjonijiet indikati.

Ra l-lista tax-xhieda ta' l-intimat.

Ra l-atti kollha tal-kawza.

Sema' lix-xhieda bil-gurament.

Sema' l-abili difensuri.

Ikkunsidra

PROVI:
Ir-rikorrenti kkonfermat il-kontenut tar-rikors u in kontro-ezami qalet li hi qed tilmenta fir-rigward tal-promozzjoni tal-1990 minn Assistant Manager ghal Manager I. Qalet li taf bil-ftehim li kien hemm biex il-grad ta' Assistant Manager jispicca permezz ta' promozzjonijiet u ghalhekk kienu qed isiru persentagg minn Assistant Managers u persentagg minn Supervisor 2. Semmiet li kien hemm zewg gruppi li saru u li l-ewwel grupp kienu gradwati. Fir-rigward tal-lista ta' dawk li hadu l-promozzjoni a fol 17 u 18, ma indikat lil hadd li dahal il-Bank warajha, u qalet li mhix tilmenta a bazi ta' seniority. Semmiet li hadet il-promozzjoni fl-1995.

Xehed Charles Cassar li qal fiz-zmien tal-1990/1991 kien Segretarju tat-Taqsima tal-General Workers' Union. Semma li jiftakar li l-Union kienet talbet lill-Bank biex l-impjegati li kienu fil-grad ta' Assistant Manager, jitilghu fil-grad ta' Manager I, u l-Bank kien iddecieda li johrog is-sejhiet ghall-promozzjonijiet biex isir dan. Qal li jiftakar il-kaz tar-rikorrenti, proprju minhabba li hi kienet ghamlet xi

zmien mhallsa bil-paga ta’ Manager I permezz ta’ substitution allowance, minhabba xoghol li kienet qed taghmel. Spjega li r-rikorrenti kienet wahda mill-aktar li kellha seniority fil-grad, anke meta mqabbla ma’ ohrajn. Qal li r-rikorrenti nghatat il-grad fl-1995, u tilfet mhux biss id-differenza fil-grad, izda wkoll beneficcju li meta tokkupa l-grad ta’ Manager I tkun intitolat ghalih.

Xehed Julian Holland Manager A mal-Bank, li qal li jaf lir-rikorrenti, peress li kienet l-assistenta tieghu fil-Foreign Department, fil-Branch ta’ Republic Street, Valletta. Hu ddeskriviha bhala korretta fuq xoghlha u dixxiplinata hafna.

Gie prezentat affidavit ta’ Joseph V. Gatt li fih semma li jokkupa l-kariga ta’ General Manager (Strategy) fil-Bank of Valletta p.l.c. u parti mir-responsabbilitajiet li jaqghu tahtu huma r-Rizorsi Umani tal-Bank kollu. Spjega li ezercizzju ta’ promozzjonijiet ghall-grad partikolari jigi stigat principalment ghaliex u meta tinhass il-htiega li jimtlew postijiet vakanti f’dak il-grad. Dawn il-postijiet vakanti gew ikkrejati normalment minhabba jew ghaliex ikunu rtiraw jew irrizenja xi ufficjali f'xi grad jew gradi u allura jkunu jridu jimtlew il-postijiet vakanti li jkun hallew jew minhabba l-espansjoni tal-operazzjonijiet tal-Bank. Qal li minn Mejju 1987 ‘l hawn il-Bank zied madwar 500 impjegat fil-gradi white collar. Meta jkunu se jimtlew numru ta’ vakanzi jitwaqqaf promotions board. Dan il-Bord ikollu l-inkarigu li jwettaq l-ezercizzju mill-bidu sat-tmiem u wara li jkun lestieh iressaq ir-rakkomandazzjonijiet tieghu lill-Kumitat Ezekuttiv tal-Bank sabiex dan il-Kumitat japprova n-numru ta’ promozzjonijiet mehtiega skond il-gradwatorja (order of merit) pprezentata lilu mill-Promotions Board. Il-Promotions Boards generalment ikunu komposti minn ufficjali gholja tal-bank, li jistghu jinkludu c-Chairman, General Managers, Assistant General Managers u jew Senior Managers. Normalment aktar ma’ l-ezercizzju jkun ghall-promozzjonijiet ghall-gradi gholja aktar il-Promotions Board ikun kompost minn ufficjali gholja. Zied ighid li ma tesizti l-ebda regola miktuba dwar kif ghandhom ikunu komposti il-Promotions Boards. Il-Bank, imma, generalment dejjem mexa fuq dan il-principju.

Kull Promotions Board huwa marbut illi jevalwa u jassessja l-kandidati li jkunu eligibbli ghal dak l-esercizzju partikolari skond il-kriterji stabbiliti fil-Ftehim Kollettiv. Il-klawsola fil-Ftehim Kollettiv tghid: ***"When effecting promotions, the Bank shall be guided by aptitude, experience, merit, qualifications and seniority, not necessarily in that order"*** u dan ghal ragunijiet ovvji ghax per ezempju Experience u Merit f'kaz ta' ezercizzju ta' promozzjonijiet ghal gradi ghojin bhal dawk ta' Senior Manager u aktar 'l fuq, il-weighting li tinghata ghalihom tkun aktar minn dik moghtija ghall-Qualifications. Minn naha l-ohra l-kriterju tal-qualifications jinghata weighting aktar gholi f' ezercizzju ta' promozzjonijiet ghal gradi t'isfel e.g. Signatory B u Signatory A.

F'kull ezercizzju allura, wara li l-membri tal-promotions Board jilhqu ftehim bejniethom dwar kif ghandhom ikunu l-weightings ghal kull wiehed mill-hames kriterji msemmija fil-Ftehim Kollettiv, kull membru tal-board separatament jifli l-personal files ta' kull kandidat u jaghti l-marka tieghu ghal kull wahda mill-kriterji. Il-marki ghall-Merit, Aptitude u Experience iridu johorgu mill-Personal File, fejn wiehed jara l-Annual Performance Appraisals, kif ukoll minn informazzjoni ohra li l-Promotions Board jista' jkollu fuq il-kandidat. Dawk ghall-qualifications u Seniority ikunu diga gew miftiehma u maqbula qabel mill-membri tal-Promotions Board, ghaliex fuq dawn naturalment m'hemm l-ebda suggettivita`.

Ghalkemm m'huwiex marbut il-Bank jista' jiddeciedi li f'xi ezercizzji partikolari ta' promozzjonijiet jaghmel ukoll Interview. Generalment dawn ikunu f'kazi ta' promozzjonijiet ghall-gradi t'isfel. L-Interview iservi sabiex jghin aktar lill-membri tal-promotions board li jsiru jafu aktar lill-kandidati mill-vicin, mentri fil-kaz ta' promozzjonijiet ghall-gradi gholjin dan ma jkunx hemm bzonnu ghaliex peress li l-kandidati jkollhom hafna snin servizz, normalment il-membri tal-Board ikunu jafuhom bizzejjed u ma jkunx hemm bzonn ukoll tal-Interview. Ghalhekk meta ssir l-Interview, tigi allokata wkoll marka

ghaliha, bhala parti mill-100 marka massimu li kull kandidat jista' jinghata minn kull membru tal-Bord.

Wara li kull membru tal-Promotions Board ikun fela u assessja l-Personal Files ta' kull kandidat u jkun ta l-punteggi tieghu (kif ukoll l-marka ghall-Interview meta din issir), jigu aggregati l-punteggi li kull membru tal-board ikun ta lil kull kandidat u tinhareg l-Order of Merit li minnha jinghataw il-promozzjoni dawk il-kandidati li jidhru fil-lista (Skond l-order of Merit) skond in-numru li jigi deciz finalment mill-Kumitat Ezekuttiv tal-Bank.

In-numru ta' dawk li jigu promossi f'kull ezercizzju jkun dejjem relattivament zghir meta mqabbel man-numru totali ta' kandidati li kienu eligibbli ghaliex in-numru tal-impjegati tal-Bank huwa konsiderevolment qawwi u ghalhekk anke f'kull grad wiehed isib numru konsiderevoli ta' impjegati. Fil-Bank tesizti gerarkija ta' gradi li tiehu l-forma ta' piramida jigifieri aktar ma titla 'l fuq aktar ikunu ftit il-postijiet vakanti. Is-sistema prezenti ta' kif jinghataw il-promozzjonijiet fil-Bank ma kenitx hekk minn dejjem imma evolviet matul is-snin u dan proprju sabiex issir dejjem aktar trasparenti. Fil-fatt kien f'Marzu tal-1992 li ghall-ewwel darba l-bank kien beda jadotta sistema gdida li johrog sejha ghall-applikazzjonijiet meta jkun ser isir ezercizzju ta' promozzjonijiet u mbaghad wara jsiru l-interviews.

Rigward il-promozzjonijiet ta' l-20 ta' Lulju 1987 (Personnel Circulars Nos. 38/87 & 39/87), il-Bord tad-Diretturi meta approva dawn il-promozzjonijiet kien iddikjara: ***'The purpose of the promotions was to rectify the grave injustices suffered in the past by the individuals in question, insofar as promotions were concerned.'***

Minn xi sitt snin qabel ma iddepona x-xhud, il-Bank beda wkoll jadotta sistema ta' Counselling Interviews, jigifieri kull impjegat li ma jkunx gie moghti promozzjoni jekk irid jista' jitlob li jiltaqa' ma' ufficjal gholja tal-Bank sabiex jiddiskuti kif ikun mar f'dak l-ezercizzju. Dawn il-Counselling Interviews intlaqghu tajjeb hafna ghaliex l-

impjegat ikun jista' jaghraf f'liema kriterju jew kriterji huwa jkun mar l-aktar hazin u allura jkollu l-opportunita` sabiex jahdem sabiex itejjeb il-performance tieghu u b'hekk itejjeb konsiderevolment ic-cansijiet tieghu ghal ezercizzju ta' promozzjoni sussegwenti. Fuq talba tal-Unions il-Bank qieghed ukoll jinghata t-total ta' marki lil jkun gab l-anqas wiehed minn dawk li jkunu gew promossi u b'hekk l-impjegat ikun ukoll jista' jaghmel il-benchmarking u jara kemm kien il-boghod milli jiehu l-promozzjoni. Spicca biex jghid li l-Bank dejjem mexa mal-Ftehim Kollettiv.

Xehed Alfred Pace Manager fil-Human Resources li qal li r-rikorrenti dahlet il-Bank fis-7 ta' Lulju 1976 bhala Routine Clerk. Semma li fl-1983, hadet promozzjoni ghal Supervisor I, u f'Jannar 1986, saret Supervisor II. F'Marzu 1987, giet promossa ghal Assistant Manager u f'Gunju 1995 saret Manager B, kif ghadha sal-lum. Semma li fir-rigward tal-promozzjoni ghal Manager I, kien hemm arrangament mal-Union, li dak iz-zmien 60% zieda jilhqu minn Assistant Manager u 40% minn Supervisor II. Qal li fil-promozzjonijiet tal-1990, ma kien hemm hadd li minn Supervisor II sar Manager I u li ma kienx gradwat.

KONKLUZJONIJIET:

Ir-rikorrenti ilmentat mill-fatt li meta fl-1990 kienet tokkupa l-grad ta' Assistant Manager mal-Bank u ma nghatatx il-hatra ta' Manager in segwitu tac-Cirkolari 24/90 datata 8 ta' Mejju, 1990. Ma hemmx dubju li r-rikorrenti hi persuna kapaci u giet hekk deskritta minn diversi persuni.

Dwar promozzjonijiet it-Tribunal dejjem zamm il-principju li stqarr fis-sentenza tal-kawza fl-ismijiet "Anthony Scicluna vs Chairman Bank of Valletta" deciza fis-27 ta' Ottubru, 1998. Hemm qal:

"Issa fil-fehma ta' dan it-Tribunal, s-Seniority ghandha piz kbir hafna fl-ghoti tal-promozzjonijiet u ghandha ma tigix meqjusa biss meta jirrizultaw b'mod car u inekwivoku jew kwalitajiet posittivi ohra f'xi individwi ohra li jiggustifikaw li persuna / persuni ghandha taqbez lil min imissu skond is-seniority, jew kwalitajiet negattivi f'dak li jkun imissu l-promozzjoni [skond is-seniority] li jiggustifikaw li dik il-persuna ma tinghatax il-promozzjoni. Altrimenti naslu fi

stadju fejn jirrenja suprem il-favoritizmu favur xi individwi ghal ragunijiet diskriminatorji (u ghalhekk kontra l-Kostituzzjoni).” [Ara wkoll George Debono vs Brigadier AFM 28/10/98].

Skond il-ftehim kollettiv mal-Bank, il-promozzjonijiet iridu jinghataw abbazi ta’ hames kriterji, li huma aptitude, merit, kwalifiki, esperjenza u seniority, izda l-piz li jinghata lil kull kriterju, jista’ jvarja skond il-vakanza. Fl-ezercizzju tal-1990, is-sistema tal-promozzjonijiet kienet ghad ma gietx zviluppata. Infatti Alfred Pace stqarr li pero` kien fl-1992 li bdew formalment il-proceduri bis-sejha ghall-applikazzjoni u l-intervista, u jinghataw il-marki. Inoltre l-Bank kien iddecieda li jaghti promozzjoni lil numru ta’ impjegati kwalifikati. Infatti r-rikorrenti stess qalet li taf li kien hemm ftehim bejn il-Bank u l-Union, u li l-grad ta’ Assistant Manager kien ser jigi abolit, u li fl-1990 kien hemm zewg gruppi ta’ promozzjonijiet, f’April u f’Gunju, l-grupp ta’ April tal-gradwati, u l-grupp ta’ Gunju tal-ohrajn.

Il-Promotions Board generalment ikun kompost minn ufficjali gholja tal-bank li jistghu jinkludu lic-Chairman, General Managers, Assistant General Managers u Senior Managers. Il-Promotions Board huwa marbut li jevalwa u jassessja l-kandidati eligibbli dejjem skond il-ftehim kollettiv u ghalhekk “the bank shall be guided by aptitude, experience, merit, qualifications, and seniority, not necessarily in that order.” Il-bank sostna li l-weighting li jinghata ghal experience u merit ghal gradi gholjin bhal dawk ta’ Senior Manager u aktar ‘il fuq ikun aktar minn dak moghti ghall-qualifications. Il-kriterju tal-qualifications jinghata weighting aktar gholi fil-gradi ta’ isfel e.g. Signatory B u Signatory A. Il-marki ghal merit, aptitude u experience johorgu mill-personal file specjalment bl-annual performance appraisals. Il-Bank mhux marbut li jaghmel interviews ghalkemm dan jista’ jservi biex jghin lill-Promotions Board jasal ghall-evalwazzjoni tieghu.

Jinghad li biex it-Tribunal jaghmel l-evalwazzjonijiet kollha necessarji ordna lill-bank intimat biex jipproduci dokumentazzjoni relattiva ghall-fatt jekk sarux interviews fil-promozzjonijiet tal-1988 u tal-1990 u jekk gewx allokati

marki specifici ghall-criteria u x’ marki gew allokati kull min ikkwalifika u biex il-bank jindika s-seniority tar-rikorrent u dawk li kkwalifikaw (preferibbilment b’ indikazzjoni tas-seniority ghall-ahhar 15-il sena) u l-kwalifiki akkademici rispettivi ta’ dawk li kkwalifikaw u tar-rikorrent. Sfortunatament il-bank ma kienx f’ pozizzjoni li jirrispondi ghal dawn id-domandi kollha tat-Tribunal ghalkemm saret tfittxija fl-ufficcju u fl-arkivji. Gie esebit il-ftehim kollettiv dwar il-promozzjonijiet.

It-Tribunal ghamel analizi dettaljata tad-dokumenti kollha esebiti mill-Bank u filwaqt li jammira l-isforz mir-rapprezentanti tal-Bank li ssupplew dawn id-dokumenti xorta wahda jkollu josserva li ghandu hafna affarijiet u informazzjoni nieqsa. Infatti meta wiehed jikkompara d-dokumenti dwar informazzjoni moghtija dwar il-kandidati [li tinsab a fol 127 sa 202 tal-process ta’ Martin Spiteri Rikors 1011] wiehed isib li hemm diversi ismijiet nieqsa meta wiehed jezamina d-dokument relattiv ghall-promozzjonijiet [li jinsab a fol 121 fejn fil-lista tal-persuni ta’ Manager I ghal Manager II “with effect from 1st June 1990” hemm 11-il persuna li dwarhom ma nghatawx id-dettalji waqt li fuq pagna 122 minn Assistant Manager ghal Manager I “with effect from 1st April 1990” u “1st June 1990” hemm zewg persuni li dwarhom ma nghatawx id-dettalji]. Izda xorta wahda t-Tribunal sejjer jaghmel l-ahjar tieghu biex jaghmel evalwazzjoni mehtiega.

It-Tribunal ezamina l-kwalifiki rispettivi ta’ dawk li lahqu Manager I “with effect from 01/04/90” u jidher li dwar kwalifiki dawn kienu gradwati waqt li r-rikorrenti ma kienitx. Infatti ma jidhirx li l-ilment tar-rikorrent huwa propju dirett dwar dawn il-hatriet

It-Tribunal ikkompara s-seniority u kwalifiki tar-rikorrent u ta’ dawk li lehqu fl-1 ta’ Gunju 1990 u sab li f’dan l-aspett ir-rikorrenti ma tistax tilmenta [u fil-fatt ma ilmentatx] ghax dawk li saru kienu kolla dahlu l-Bank jew ftit qabel jew mar-rikorrenti [bejn 1974 u 1976] meta rikorrenti dahlet fl-1976.

Dwar il-kwalifiki meta wiehed jevalwa n-natura ta’ xoghol li hemm in kwistjoni, hemm hamsa minn dawk li lehqu li ghandhom kwalifiki inferjuri ghal dak li ghandha rikorrent. Ma ngabux provi ta’ xi haga negattiva fil-konfront tar-rikorrenti u lanqas ma ngiebu xi appraisal reports negattivi fil-konfront taghha. Lanqas ma ngabu xi provi li dawk li hadu l-promozzjoni kellhom xi aptitude jew xi merit superjuri. Ghalhekk it-Tribunal iqis li hemm provi sufficjenti biex jasal ghall-konkluzjoni li saret ingustizzja mar-rikorrenti meta hi ma nghatax il-kariga ta’ Manager.

Ghaldaqstant jichad l-eccezzjonijiet tal-intimat, jilqa’ t-talba tar-rikorrenti peress li jsib l-ilment gustifikat u jirrikmanda li r-rikorrenti tinghata rimedju kompensattiv billi tinghata l-kariga ta’ Manager I b’effett mill-1990 meta haduha l-ohrajn, u titpogga fil-lista ta’ seniority daqs kemm hadet il-promozzjoni dak in-nhar, kif ukoll li tithallas id-differenza fil-paga li sofriet.

Spejjez kontra l-intimat.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------